

UITGELEZEN UITGELEZEN FICTIE UITGELEZEN UITGELEZEN UITGELEZEN UITGELEZEN UITGELEZEN UITGELEZEN

MARION BLOEM

Meer dan mannelijk, de nieuwe roman van Marion Bloem, gaat over een man die ten onder dreigt te gaan aan zijn eigen begeerte. Het is een wervelend verhaal over passie en de vernietigende kracht ervan. DOOR FLEUR SPEET

Flirten met literaire porno

Wie het over Marion Bloem heeft, heeft het over veelzijdigheid. Al haar werk mag dan gaan over de zoektocht naar een identiteit, iedere keer weet ze de kern van het 'ik' via een andere weg te besluipen. Haar oudere werk cirkelde om de problematiek van haar ouders en haar jeugd: wat als je vader bij de KNIL in Nederlands-Indië heeft gezeten? Met *Geen gewoon Indisch meisje* en *Vaders van betekenis* verwierf ze zich in de jaren tachtig een naam. Maar haar focus was van begin af aan breder. Ze schreef ook kinderboeken, schilderde en maakte films. Het energieke, spannende collageachtige dagboek *Thuis* (1993) geeft een goede indruk van haar veelzijdigheid, er zijn tekeningen en schilderijen opgenomen tussen verhalen en dagboekflarden die flirten met de werkelijkheid, maar toch nooit helemaal de waarheid vertolken.

Vulkanische vrouw

Nu laat Bloem zien hoe zij zichzelf nogmaals kan vernieuwen. Met haar roman *Meer dan mannelijk* levert ze een sterk boek af, waar het sperma uit druipt. Je zou het literaire porno kunnen noemen en daarmee schaarde Bloem zich in de traditie van Jan Cremer en Jan Wolkers. Bloem kruipt in de huid van een vunzige seksist en weet hem aandoenlijk te maken. Door stilistische speelsheid, door humoristische overdrijvingen en fijnzinnig verwoord

onvermogen, door psychologisch inzicht met een achterafstem, door slim ingezette literaire spiegelingen (er valt geen mus van het dak zonder reden) en doordat haar held niet alleen zichzelf te kakken zet, maar ook een ware peripetie doormaakt als in een tragedie: hij komt als een ander uit het boek tevoorschijn dan hij erin ging.

De naamloze verteller schrijft een mea culpa, een aantekeningencollage van de afgelopen twintig jaar, op zoek naar zichzelf. Hij hupst heen en weer door de tijd en doet uit de doeken hoe hij zijn leven begon toen hij op zijn twaalfde een acht jaar ouder meisje zijn ouderlijk huis in zag lopen: Etna. Deze vulkanische dame, die zoals later zal blijken een borderliner is, wordt de liefde van zijn leven. Zijn hele bestaan is terug te brengen tot impo- neergedrag om haar te krijgen.

Etna is de vriendin van de achterneef van de 'ik', die tegen betaling op kamers woont bij de ouders van de 'ik'. Wanneer Etna de 'ik' uit wraak op de achterneef een keer in een veld vol korenbloemen en klaprozen uitdaagt en ontmaagt (hij is dan dertien), maakt dit zoveel indruk dat zij hun leven lang blijven verlangen naar de overweldigende lust die hen toen beving.

Bloem kruipt in de huid van een vunzige seksist en weet hem aandoenlijk te maken

■ Met haar roman *Meer dan mannelijk* levert Marion Bloem een sterk boek af, waar het sperma uit druipt.

Zij voert echter het spel: je-wilt-ma- maar-krijgt-me-niet, waardoor de 'ik' alles in het werk stelt om in haar gunst te komen. Hij traint spierballen, beheerst zich om niet direct afgewezen te worden, wordt tekenmodel, volgt haar naar Londen, wordt daar bij toeval acteur, waarna een florerende carrière volgt. Hij verslijt honderden vrouwen, maar niemand brengt hem het vuur van Etna.

Mannelijke trots

Allerlei associaties dringen zich tijdens lezing op. In de eerste hoofdstukken klinkt een jeugdige stem, gewetenloos, vol bravoure. Dat maakt de tekst bijna tot pastiche, alsof Ilja Leonard Pfeijffer aan het woord is, die het idee van *Het grote baggerboek* nu uitprobeert op een ander thema dan de baggerindustrie. De zinnen van Bloem zijn beladen met sexy woorden, gevatte vergelijkingen en hyperbolen. Verderop, als de toon serieuzer wordt, want strak gericht op een ding, doet het boek denken aan

Christiaan Weijts, die in *Art. 285b* schrijft over een stalker. De 'ik' van Bloem is net zo'n obsessief stalkerige en van zijn eigen gelijk overtuigde hoofdpersoon. In het midden roept het associaties op met *Datumloze dagen* van Jeroen Brouwers, omdat het mea culpa is geschreven aan de zoon of dochter die de 'ik' bij Etna heeft verwekt, maar die hij nooit heeft gezien. Het boek is een excuus voor zijn falende vaderschap. Over de helft doet *Meer dan mannelijk* zelfs denken aan *The Unbearable Lightness of Being* van Milan Kundera. Net als Tomás uit die roman kan de 'ik' van Bloem zijn seksbelustheid niet afremmen. Hij bedriegt, terwijl het ongepaste ervan tot hem door begint te dringen. Melancholisch schuldgevoel speelt op.

Meer dan mannelijk verenigt al deze facetten, maar is geenszins een poging tot navolging. Daarvoor is Bloem veel te eigengereid, en dus veelzijdig. Ze bespeelt vele registers: zowel die van de smeugige seksbeluste, als van de falende man.

Zo weet ze bijvoorbeeld met veel mededogen de ouders van de 'ik' in beeld te brengen, die al even wispelturig zijn als de hoofdpersoon. Niet alleen omdat de vader eerst dun is en de moeder dik, en ze twintig jaar later in vorm stuivertje wisselen, maar ook omdat hun haat omslaat in liefde, hun weerzin in genegenheid. Het is een les voor de 'ik', die hij in al zijn bokkige, mannelijke trots laat zal leren. Bloem weet met dit boek te ontroeren, zonder melodrama. De prettig bijterige toon van de hoofdpersoon voorkomt dat wel. Daarmee krijgt deze roman internationale allure. Het is een meesterstuk in haar oeuvre.

Marion Bloem
Meer dan mannelijk
Prometheus, 334 p., 17,95 euro.